

ШУМАДИЈА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ Н. Ненадовићъ.

ТЕЧ. V.

Овај листъ излази на табаку Вторникомъ и Петкомъ. Цѣна му е за три мѣсеца 5, а за пола године 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врсте 5, крајц. за трипутъ.

№ 10.

Плавша изъ Намыра.

(свршетакъ)

Гласъ овај о трдномъ наслѣдию распростре се по целомъ Намыру; Плавша прода сву своју трговину ђутуре; са своју страна летили су на честитанѣ, и позивали га у најотмѣниѣ куће, особито њгове пређашнѣ лепе муштерійце; — половина вароши доказивала е, да е съ Плавшомъ родъ.

Али све ово опетъ га срећнимъ неучини. Премда е онъ непрестано досадъ мислио, како ће се обогатити, опетъ е садъ при свомъ богатству равнодушанъ остао. А та невеселость проиштицала е одтудъ, што му е Жакелина непрестано у глави была. Онъ бы сасвимъ задоволянъ быо, кадъ бы само съ граматикомъ у руци Жакелининъ учитель быо. Изгуби сасвимъ волю на Намырѣ, и заключи, да ђенерала де-Фано по свыма частима и буцацима света потражи, на макаръ дотле дошао, да буде опетъ онако сиромъ, као што е и быо.

Што е казао, то е и учинио; онъ остави Намырѣ. Но да се белый светъ обиђе, треба новаца: тога ради посети онъ свогъ препокорногъ Мартина Криштина, да бы се о станю касе известіо.

Њгово путовањ и ако не чудновато было, опетъ се онъ чеће изъ кола обзирао, не былъ случайно дво-рацъ Шармъ опазіо. Онъ е већъ быо дошао у окружіе Лангдокъ, и предъ вече пошавши изъ Алби лепе вароши на брежулку, спази чудновато появлењ. Онъ се сирѣчь скинуо съ кола и пешице узъ брдо ишао. Кадъ наѣдап-путъ спази на брегу кола, съ четирь упрегнута коня, и покрай њи едногъ коняника, кои су се низъ брдо тркомъ юрили. Плавша се едва съ пута уклонио. И кадъ е пе-отице баціо на путнике погледъ, позна онъ или е само та мислио, да е познао, чему се никадъ надао не. У коли-ће. ма сеђаше жутый и сувонявый Калдеяцъ съ любведо-сты стойномъ Жакелиномъ. Онъ се окамени; протре очи, омъ ер њму се было већъ смркло; погледа опетъ, али ни-шта невиди; кола, Жакелина, Калдеяцъ; конь и коня-никъ изчезну као превидѣніе. Но кадъ онъ ово превидѣ-

дѣніе издалека чуе, гди по каменомъ друму лупа, врати се одма своимъ колыма, и рекне кочіяшу, да што пре на-трагъ у Алби тера. Али не было башъ лако на брду о-кренути кола. Докъ се кочіяшъ мучіо, спусти се Плав-ша пешке съ брда. Но путници већъ нису се могли спа-зити. На башъ зато е Плавша и далъ безъ душе трчао, докъ не најпосле сасвимъ уморенъ пао.

Међутимъ проюре іошъ неки коняници покрай њ-га, врате се опетъ натрагъ и запытаю га, да ли е видіо каква кола и у њима едногъ господина са некомъ жен-скомъ.

„Видіо самъ.“ повикне Плавша, кои е такође одъ свое стране њи пытати хтео. Но бадава, коняници не-дадоше му до речи доћи. На њима се могло одма при-мѣтити, да су разарени и гнѣвливи. „Е ли дама у коли-викала?“ упытаю они.

„Не.“

„Бсу ли іой была уста везана?“

„Я неверуемъ.“

„Бсте ли примѣтили, да е она покушавала, да се свогъ похитителя ослободи?“

„Похититель?“ проумла Плавша као обнесвићенъ.

„Одкуда сте вы?“

Немый Плавша покаже само рукомъ одъ кудъ дола-зи; у томе путници хитно одтрче.

„Дакле“ е силомъ Калдеяцъ одвео!“ уздисаше Плав-ша и проклинаше га свакоякимъ начиномъ. Премда му е на паметъ пало, да еданъ одъ триста и двацаестъ годи-на човекъ неможе башъ опасанъ любезникъ и супарникъ быти, но при свемъ томъ опетъ га е гризло; еръ шта не-може вештацъ учинити?

Чимъ су кола дошла, поине се одма и наложи кочія-шу, да часъ пре у Алби трчи. Већъ се быо су-тонъ ватао, кадъ су у варошъ приспѣли. И садъ е текъ пытанъ куда ће се далъ?

„У крчму!“ рекне Плавша, кои е дотле већъ на ед-но смислио; еръ лудо е было по помрчини у туђемъ све-ту тумарати. Онъ се зацело надао, да ће се у вароши

о Жакелини, или о нѣномъ отцу, или о ѿаволскомъ Калдейцу извѣстити.

Али на жалость ништа немогаше дознати, ако є и было у концерту и све сусѣде пытао и нѣима о вероломству приповедао.

После концерта легне онако уморенъ и одма заспи. У свануће стане га неко дрмати, онъ отвори очи, ал' има шта и видити; Калдейца и нѣгова два служителя, кои свеће држе. Калдеецъ мане главомъ, а служители свеће на асталъ оставе и изиђу.

„Господинъ Плавша: я самъ вамъ се обећао, да ћу васъ јошъ еданпутъ видити.“ рекне Калдеецъ.

„Врло ми є мило,“ одговори Плавша, кои є овога као вампира гледао! „но господинъ Абубекеръ — —“

„Ћутите! я се овде незовемъ Абубекеръ, еръ кадъ самъ међу Французима, именуемъ се сасвимъ другіе. Я се садъ зовемъ Сенъ Валѣренъ-дезанжъ.“

„Красно господинъ Сенъ Валѣрен-дезанжъ; али — —“

„Я самъ господинъ Плавша съ вама готовъ. Садъ идемъ у Исландъ, да у ономъ пламену каменъ мудрости потражимъ.“

„Врло лепо, господинъ валѣрен-десанжъ; али ми дозволите, да васъ нешто запытамъ: мора ли и госпођица де-Фано при томъ вашемъ потраживаню быти и помагати вамъ?“

„Каква є то лудорія одъ васъ!“

„Никаква лудорія; вы сте мою Жакелину украли. Узмите ми сво благо, а дайте ми Жакелину.“

„Заръ я Жакелину украо? Ко вамъ є то казао?“

„Моє и лево и десно око. Вы сте јуче съ нѣомъ заедно проюрли башъ покрай мене.“

„То є само будаласто саревнованѣ. Заръ я да є силомъ одведемъ. Та я самъ већ венчанъ съ виломъ на Кавказу. Требало бы то ваше подозренѣ казнити, само кадъ бы се наљутити могао. — Но я немамъ дуже времена бавити се. Ваша є среѣна скована. Уживайте є као мударъ човекъ. Немойте никадъ о вашимъ сновидѣніяма говорити, никадъ о начину, коимъ сте польско добро де-Лоръ получили. Брблинѣ ваше може вамъ смръть принети. Єсте ли ме разумели? — Оногъ магновена, кадъ будете ову заповѣсть преступили, еданъ ће васъ одъ мои духова, само на еданъ мигъ мой, па было я хиляду миля одъ васъ удалѣнъ, по свомъ воздуху повлачити и у казанъ пламтеће Хекле бацити.“

„Я нежелимъ, да тай вашъ духъ толикии трудъ збогъ мене положи. — Али Жакелина?“

„Она зна, да сте вы овде у вароши.“

„Одкуда вы то знате?“

„Да ми ніє моє вештине, я небы ни васъ синоћ у концерту смотрио.“

„А Жакелина? гди є она?“

„Имайте стрпленя! отидите данасъ ономе, кои ће вамъ билету послати. Съ Богомъ. Уживайте среѣно, али ћутите.“

Калдеецъ оде.

Плавша є было изванъ себе. Скочи съ кровати, обуче се коекако, зовне служителя и пошлѣ ѿ, да за Калдейцомъ иду и добро да промотре, оће ли се онъ кудъ на путъ кренути и оће ли съ каквомъ женскомъ путовати. — Премда є Плавша овомъ изванредномъ и чудноватомъ човеку веровао, опетъ му се неко саревнованѣ у главу уселило; еръ є судіо, да Жакелина више важи, него етогодишнѣ волшебство на Кавказу. Изиђе најпосле и самъ у варошъ, небы ли какогодъ на Калдейца наишао; но узалудъ є тумарао као годъ и служители нѣгови. Сва є варошъ мирно почивала.

Ослони се дакле на обећанѣ Абубекерова. „Ако ме садъ непревари“, помисли у себи, „то ћу га заиста не само за поштеногъ человека сматрати, него ћу веровати, да и триста дванаестъ година има, да є тумарао по Кавказу, да тражи каменъ мудрости на Хекли, шта више, сматраћу бавленѣ мое у Шарму и обхоћенѣ съ херцогинѣомъ Мелѣи као санъ.“ —

Време му є одвећ дуго было. Целогъ ютра гледао є крозъ прозоръ, не былъ како вѣстника Жалелининогъ спазіо.

Око подне упыта неко у кући за нѣга. Плавши є ерце зеома куцало. Но на велико нѣгово удивленѣ види гдѣ съ собомъ лепо обучена человека, кои га позива, да господина Архиепископа посѣти, гди ће и на ручку быти. Онъ є истина дао речъ, да ће доћи, али є опетъ нешто подозревао; еръ ніє никако могао да свати, како Архиепископъ на ту мисао да дође, да га на ручакъ зове? На свакии є начинъ то майсторія Калдейца, како бы тимъ више времена добыо, да са Жакелиномъ кудъ умакне.

Однако є Плавша херцогъ было, па ма и у сну, ништа му ніє было лакше, него ролу великогъ господина играти. Архиепископскій дворъ ніє бывшегъ чипкара ништа збунио. У подне дођу кола нѣговогъ преосвештенства; господинъ де-Лоръ, лепо али путнички обученъ седне, и после неколико минута приспѣ у башту Архиепископа у предградію Шато-віє.

Онъ се скине съ кола. Архиепископъ съ млогомъ господомъ одао є по башти. Данъ є врло красанъ было Предварителни поздрави и церимоніє сврше се часъ пре Плавши се тако свиди, као да є свой господи познати сви су говорили о нѣговомъ красномъ добру де-Лоръ сви су сажалѣвали, што є нѣговъ пріятель Сенъ Валѣрен-дезанжъ тако брзо одпутовати морао.

„И мы се морамо тешиѣ опріятельити,“ рекне неки старый господинъ съ укоченомъ ногомъ, „еръ ваше є добро де-Лоръ съ моимъ сучелява. Я самъ ѣнераль де-Фано. Моя кћи каже, да се съ вама јошъ у Намыру познала.“

Плавша є и поцрвеніо и побледіо. Старый ѣнераль примѣти то и лукаво се насмеє. Изволите самно, подъ руку, девојка є тамо подъ ладникомъ; она већ зна, да сте вы овде.“

Плавша застрепи савъ као одъ грознице. Онъ одрицао, да се са Жакелиномъ у Намыру познао, и јошъ и друго шта одрицао, што се ніє никако одр

могло. Смѣло рекне онъ ђенералу: „Я самъ желіо, да вамъ мой пріятель Сенъ валърев-дезанъ све покаже што зна — ков бы заиста требало да е чиніо — сирѣчь, да самъ я желіо и вашемъ срѣцу првѣй сусѣдъ быти?“

„Онъ е то све верно испунио!“ одговори ђенераль, „и онъ вамъ е можда казао, да ђу се за среѣногъ држати, ако васъ могу као сына поздравити.“

Плавца, усхиѣнѣмъ распалѣнъ, хтео е предъ ђенерала да клекне, но у тай паръ появи се любведо-стойна кѣи, предъ кою бы на свакај начинъ волео клекнути.

Шта ђу далъ да приповедамъ? Калдеаць е све до-бро преправио и уредіо. Жакелина е одъ нѣга чула, како се нѣнъ любезанъ Плавца обогатио, како ђе скоримъ доѣи и све проче. Нѣнъ отаць, кои се съ нѣговомъ са-катомъ и укрупѣномъ ногомъ съ бойногъ поля повукао и у пензиі живіо, веома се радовао, што ђе тако бога-тогъ зета добити. Чудноватый Калдеаць по свой при-лици небы онако велико добро де-Лоръ купіо, да му ніе до тогъ было, да залоблѣногъ Плавцу у сусѣдство Жа-келинино и ђенералово доведе.

Ніе велимъ нужно и то да кажемъ, како е госпо-динъ де-Лоръ іоштъ при асталу Архиепископа за супру-га Жакелининогъ проглашенъ; како е съ нѣомъ, съ от-цемъ нѣнимъ и іоштъ другимъ пріятельима у свой дво-раць дошао; како е свадба великолѣпна была; како Плав-ца одъ све величествености ништа величественіе нашао ніе, него сузе радости у очима Жакелине, кадъ се она богато накиѣнена одъ радости на нѣга наслонила — и текъ што е еданъ минутъ насамо угрabila — рекне му съ пу-нимъ чувствомъ: „Јо ато“, — (я любимъ) „Ти ама“ (ты любишь) одговори онъ и клекне предъ свѣтлу богиню.

„Egli ama!“ повиче она блажена, подигне га и обое загрлѣни тихо изрекну: „Noi amato“, (мы любимо) а дру-ге іймъ све речи изумру.

ДОМАЊИ ТЕАТОРЪ.

Комилъ. Шта ти ради отаць?

Дете. Клани.

Комилъ. А шта ти ради мати?

Дете. Крсти се.

Комилъ. А шта ты радишь?

Дете. Я стоимъ па се каменимъ.

ЕРАКЪ И ПЕТАКЪ.

Еракъ. Ёси ли излазіо юче кудъ годъ изъ куѣе?

Петакъ. Ёсамъ, а зашто пыташь?

Еракъ. Хтео самъ да знамъ какво ђемо време има-ти; ерѣ наши стари кажу, кадъ на „Сретеніе“ изаѣе ме-дведъ изъ свое пѣиине, онда шесть неделя трае лепо време.

ЗАЧИНЦИ.

Ко се самъ за мудра држи, тай самъ и пропадне.

Безполезна мудрость двогуба е лудость.

Ради довека натрашке иду.

Кадъ е човекъ болестанъ, онда се люти и на муву што стои на дувару.

Ко неможе да говори оно што му се чини да е пра-во, болѣ нека ђути.

Тиква иде непрестано на воду докъ се годъ нераз-біе.

Во кадъ остари онъ забораи да е негда теле быо.

Само кукавица споминѣ непрестано свое собствено име.

Ко се лако смее, лако се и заплаче.

Млоги се смею кои бы требало да плачу.

Докъ се еданъ задовољи десеть су незадовольны створи.

ДОМАЊЕ и СТРАНЕ НОВОСТИ.

СРБИЈА.

31. Јануара држана е у београдскомъ Читалишту гла-вна свупштина читалишта као обично сваке године, али томъ приликомъ држана е у присуству многобройны тр-говаца и чиновника скупштина, гдѣ се водіо одушевљѣнъ разговоръ, како бы се могла банка устроити и како бы се нашой трговини помоѣи могло. Одборъ за „поболь-шанѣ трговине у Србиі“ саставлѣнъ е изъ 15. лица, и про-токолъ тога засѣданія подписанъ е са 200 подписа. Ка-ко трговци тако и чиновници врло су одушевљѣни за о-во предузеѣе. Ако се ово побольшанѣ трговине испу-ни, то ђе быти најлепша заслуга „Србскимъ Новинама“ кое су о овомъ важномъ предмету речъ повеле.

ТУРСКА.

У Цариграду 16. Јануара. Савѣтована, коя су држана о реформама, кое имаю быти учинѣне у унутрашньої у-прави турскогъ царства, веѣъ су окончана; резултатъ тѣй саветованя быѣе изложено у едномъ меморандуму, кои ђе се састояти изъ 19. точкѣй, и чіе ђе извршенѣ и удѣйствованѣ произвести основно преиначенѣ целогъ државногъ устройства турскогъ царства. Меѣусобна од-ношеня разны у Турской постоеѣни вѣрозакона быѣе у-редъ доведена, и христіанскимъ ђе се поданицыма дати то знаменито право, да могу и до найвыши државны званія доѣи. Другій полкъ немачко-енглеске легіе, кои е 15. Јануара амо у Цариградъ приспѣо, добыо е заповесть, да буде спреманъ за далѣ путованѣ; тай е полкъ опре-

дѣлень за Кримъ. Баронъ Ротшильдъ примѣнь е одъ Султана у аудіенціи и отибиће у Брусалимъ.

— Изъ Цариграда пишу „Журналу де Деба“ подъ 4. Януара слѣдуюће:

„При свемъ томъ, што е Русія условія мира примила, заключено е у єдномъ кабинетскомъ савѣту, да се спреманя за рать снажно продуже.“ — Истый дописатель явля, да е турско правительство наумно войску ерзерумску, умножити на 40.000 момака, и да су већ издате заповѣсти по провинціама: Анатолиа, Сивасу, Конии и т. д. да се скупля велика количина рана. Та ће се рана, чимъ наступи лепше време оправити у Ерзерумъ, а за ту є цѣль одређено 12.000 камила, коє ће ту рану носити.

— Єдна телеграфска депеша изъ Цариграда одъ 16. Януара явля, да се єдна єрменско-католичка црква за време богослуженія сурвала, и да е томъ приликомъ 30 лица коє убиєно коє равнѣно; — у Гадри было е неки немира; Турцы су се сирѣчь дигли, на християне и на енглескогъ конзула, кои се єдва бѣгствомъ избавио. Слаба турска посада и мѣстна власть нїє была у станю, да стане на путь и угуши ту буну.

У Марсєль стигла е лађа „Индусъ“ изъ Цариграда одъ 12. Януара. — Вѣсть о предстоєщемъ заключеню мира юшть е єднако у Турской предметъ найвећегъ удивленя. Конференціє о християнскимъ поданицима већ су окончане. (Ово е горе явлѣно.) Скоримъ ће се друге конференціє држати о свима точкама, коє се односе на ново преустройство подунавски княжества. — Сардинскій посланикъ спрема се за путь, на кои ће се у идућий понедељакъ кренути. „Журналь де Константинопль“ вели, да е тай дипломатъ опредѣлень одъ свога правительства за участвованъ у врло важнымъ савѣтованяма. У нѣговомъ отсутствю заступаће га маркизь де ла Минерва. — Черкеска се депутациа вратила натрагъ у Трапезунтъ.

На кримскомъ телеграфу исподъ мора опетъ се жица прекинула. Врло ће тешко быти, ту жицу опетъ наставити, шта више, за садъ е посве немогуће, то и покушаватя. — Явля се, да французскій посланикъ при персискомъ двору, г. Буре, у наиболѣмъ споразумѣнню и пріятельскомъ одношеню са Шахомъ персискимъ стои, и да се онъ изъ свою сила труди, да поравна размирицу између персискогъ двора и енглескогъ посланика.

РУСИЯ.

Изъ Варшавє являю, да тамо 23. Януара стигли аустрійскій ѣнераль Паръ заєдно съ єдномъ депутациомъ одъ стране офицера (полковницима Ферстеромъ и Ватролетомъ, маіорима: барономъ одъ Хенчъ и грофомъ Блекеромъ, капетаномъ Виртомъ и поручикомъ барономъ Прокешомъ) да у име аустрійске войске покойномъ князу Паскиєвићу, кои е и аустрійскій фелд-маршалъ быо, последню почестъ учине. О самомъ пакъ погребу пишу „Най-прайзише цайтунгу“ изъ Варшавє слѣдуюће: 23. Януара у 10 1/2 сатїй пре подне пренешено е тѣло Фелдмаршала княза варшавскогъ изъ дворске сале у дворску капелу. У томъ светчаномъ спроводу были су высоки войнички и грађански чиновници и свещенство руско врло яко заступлѣно. Сандукъ су до дворске капе-

ле носила найвыща лица; заклопаць пакъ носили су офицери одъ козачкогъ полка, кои е за живота княза быо нѣгова тѣлохранителна стража. Почемъ е тѣло донешено у капелу, држао е архиепископъ Варшавскій и ново-георгієвскій опело. Као што се гласа, быће тѣло княза варшавскогъ однешено у цркву Свете Троице, одкуда ће се однети на добра высокогъ покойника, где ће у фамилярной гробницы саранѣнь быти.

Изъ Одесе пишу „Винерь цайтунгу“ подъ 12. Януара слѣдуюће: ѣнералу Сухозанету, новопоставлѣномъ команданту южне войске у Одеси, учиниле су юче све мѣстне власти и надлежателства свое подворенѣ. Па и сама конзулатска тѣла была су зваично опоменута, да то учине, коємъ су позыву сви конзули драговољно слѣдовали. Привременый заступникъ градскогъ гувернера, ѣнераль Шастакъ, приміо е на себе тай посао, да представи ѣнералу Сухозанету власти и надлежателства, и то е морало у толико веће упечатленѣ и негодованѣ кодь присутствуюћи конзула побудити, што су они у средь сале чекати морали, догодъ нису градски и общтински чиновници и грађани свое подворенѣ учинили, и што су чакъ напоследє они на редъ дошли. Неможе се добро измѣрити, каквомъ се неспоразумѣнню ова догрешка приписати има, текъ доста е то, да су се поєдини конзули хтели кући вратити, и неучинити подворенѣ, и да ће они тешко хтети у будуће участвовати у буди каквой явной свечаности. Многи сажалѣваю отсутствованѣ ѣнерала Аненкова, кои е своіомъ списходителности и племенитости характера обшту любавъ и почитаніє жительства задобіо. ѣнераль е Сухозанетъ већ постаръ, но юшть врло окретанъ и живостанъ човекъ.

— Француски зароблѣнници юшть нису одавде одпущтени, будући нїє никаквой французскій паробродъ у одеско пристаниште дошао. — Сви уобште похвалюу єдно и племенито поступанѣ княза Мезгереногъ, коме е повѣрено главно надзираванѣ надъ непріятельскимъ зароблѣнницима, кои се овди налазе. Овай е князь и самъ войникъ, и оженѣнь е са єдномъ грофицомъ одъ фамиліє Строгановлѣве, и она е одъ свогъ отца, а брата овдашнѣгъ ѣнерал-гувернера наслѣдила нѣгову доброту и любведостойность.

„Ост-дайче постъ“ доноси намъ слѣдуюћий занимливый догађай изъ времена последнѣй войны:

Кодъ Кинбурна заробили су Руси три французска офицера, коє су они у замену за руске зароблѣннике ослободили. Француске новине „Патри“ описую састанакъ тїй офира са царемъ Александромъ у Николаєву овако: Руси одведу те офицере у дворъ покойногъ вице-адмирала Лазарева, у комъ е двору царъ обитавао. Почемъ су четвртъ сата чекали, одведу ий у єдну салу, у кою е одма чимъ су они унутра ушли, и царъ Александръ дошао. Онъ е имао на себи униформу пешачкогъ офицера безъ еполета, но са дебелымъ напрснымъ гайтанима, коє е онъ носіо за споменъ свогъ отца, коєга е ађутантъ онъ быо. Онъ нїє имао на себи никакве друге ордене, само орденъ св. Ѓорђа. Царъ е приміо те офицере врло любезно и благовољително, пытао ий о нѣговомъ чину и положеню у войсцы, далъ како и коимъ су начиномъ зароблѣни и томе подобна. Онъ ий е такође запытао, да ли се съ нѣима добро поступа, и кадъ су они то потврдили,

рече имъ царь: „Небойте се ништа, господо, кажите ми све по реду; я добіямъ свакій дань толико новы и ясны доказа о улюдномъ поступаню са моимъ офицерима у Француской, да ми врло на срцу лежи, учинити вамъ ово време, за кое ћете се вы овде бавити, у колико се већма може пріятнымъ.“ Царь имъ затимъ пружи руку и одпусти ий са слѣдующимъ рѣчма: „Надаймо се господо моя, да ово рукованіе постане скоримъ временомъ рукованіе пріятельства.“ „Ваше величество“ одговори на то еданъ одъ офицера, наше робство быће намъ свакадъ сладка опомена, ерѣ намъ є оно подарило срећну прилику, да познамо ваше величество.“ — Кадъ су затимъ у авлію сишли, обколе ий многи руски офицери, и пытали су ий много коєшта. Између тій руски офицера дуже се разговарао съ нѣма еданъ, кои є носіо наочаре, и кога су сви остали са найвећимъ страхочитаніемъ предустретами, и кадъ є французскій офицеръ мислю, да є већ доста на pytania одговарао, узео є и онъ себи слободу коєшта пытати. Онъ дакле запыта оногъ са наочарима, да ли онъ служи кодъ морске войске. „Служимъ“, одговори рускій офицеръ, я самъ іошть одъ детинства „морскій войникъ.“ Францускій офицеръ продужио є своя пытаня, на кое му капетанъ Л. рече: „Знаете ли вы, да се вы разговарате са великимъ княземъ Константиномъ?“ Садъ се французскій офицеръ почео извинявати збогъ своего слободногъ владаня. Но великій князь умири га и изгладіо є своимъ пріятельскимъ рѣчима забуну Француза. Великій князь представіо ий є затимъ генералу Тотлебену, грофу Орлову и другимъ лицама. Кадъ га є на то одазвао еданъ ађутантъ, пружи онъ ономъ Французу руку и рекне му: „Я се надамъ, да васъ іошть еданпуть видимъ пре мога полазка у Одесу.“ И доиста є великій князь Константинъ тогъ офицера после 4 дана опеть къ себи позвао.

Изъ Беча пишу єднимъ немачкимъ новинама подъ 22. Януара слѣдуюће: Као што се изъ поуздане руке чує, отићиће царь Александеръ II. са свима великимъ князевима, у почетку мѣсеца Априла изъ Петербурга у Варшаву, да се тамо као и нѣгови предцы крунише. Донде се надаю да ће миръ быти заключенъ, збогъ чега ће царь рускій са великомъ и сѣйномъ пратнвомъ отићи у Паризъ, да посѣти цара Наполеона; — и то се сматра за тако извѣстно, као што є двапутъ два четири, кое ће быти најясній доказъ о истинности давнашнѣгъ пророчаня Руса, да ће се западно рускій рать окончати са француско-рускомъ аліанціомъ.

ФРАНЦУСКА.

У Паризу 23. Януара. Юче є дала царица другій и последній балъ, на комъ є готово савъ персоналъ своіо посланичества присутствовао. Царь є неколико заиграо, но после вечере удаліо се заєдно са царицомъ. Игра є траяла до 2 ½ сата по поноћи.

— Овдашнѣ се месари обвезали, да за два мѣсеца дана сваке неделѣ бесплатно издаю 2000 фунтій меса куварскимъ заведеніямъ, (т. є. заведеніямъ, гди се за сиротиню кува) коя су по разнымъ краєвима Париза установљена. —

— При свемъ томъ, што има найвећи изгледа за миръ, зато се ипакъ у Шербургу неуморно граде нове и оправляю старе ратне лађе, и уобште се ратна спреманя ревностно продужаваю.

— У Паризу 25. Януара. Вице-краль египетскій подаріо є єдномъ французскомъ ученомъ човеку академикеру Жомару, достоинство бей. Жомаръ ніє одъ године 1798. никако быо у Египту, но онъ се єднако занимао є томъ земљомъ и т. д. И онъ є радіо на ономъ великомъ дѣлу о Египту, кое є дѣло после на заповестъ Наполеона I. явности предано, и стаю є у непрекидномъ писменомъ саобраштаю са египетскимъ правителствомъ.

ЕНГЛЕСКА.

У Лондону 23. Януара. Прва вечерня забава, кою є госпођа Палмерстонъ прекюче давала, была є као обично посѣћена одъ цвѣта енглескогъ благородства и готово свою страны посланика, изузимаюћи прайскогъ и американскогъ. Одсуствованіе прайскогъ посланика было є по свой прилици случайно; американскій пакъ посланикъ одбіо є позывъ, будући се сматра за увређеногъ одъ лорда Кларендона, кадъ є пре неколико недѣля неке конференціє имао.

— Заоставше иманѣ лорда Раглана износи око 20.000 фунтій стерлинга (близу 100.000 талира) а иманѣ недавно умршегъ стихотворца и банкиера износи око 40.000 фунтій стерлинга.

— Капетани лордъ Едвардъ, Русель и Жоржъ Еліотъ наименовани су за ађутанте нѣн. велич. краљице, и то првый съ, а другій безъ плате.

ГРЧКА.

Новый турскій посланикъ при грчкомє двору, Ризабей, имао є 30. Децембра честь, предати свою посланичку исправу (кредитиву) у руке нѣн. велич. краля, коіомъ є приликомъ изговоріо слѣдуюће рѣчи:

„Ваше Величество! Позванъ и опредѣленъ одъ мога высокогъ господара, нѣвогъ велич. Султана, да наново наставимъ пріятельска одношеня између Грчке и отоманске Порте, ненализимъ доста рѣчій, коима бы вашему величеству изразіо мою радость, што ми є тако многоважанъ быо посао у дѣло нао, и што у тако срећнымъ околностима мою дѣлательность започети могу.

Ваше Величество може увѣрено быти, да ћу се я, као вѣрный толмачъ благонаклонны пріятельск и осећаня могъ высокогъ господара према Грчкѣ, трудити изъ своіу сила, да невредимо одржимъ добро споразумљивъ и слогу, и да іошть већма утврдимъ свезе пріятельства, кое треба да постое између држава, кое су са тако многобройнымъ и правымъ интересима узаямно свезане.

Я нећу такође пропустити, ваше величество, да се ползуємъ свакомъ приликомъ, да у очима високе Порте до важности доведемъ доказе доброгъ сусѣдства и пріятельства између обадвею држава, кое ће и правительство вашего величества, као што се я о томе нимало несумнямъ, за време мога посланства изьявљивати. То су мое искрене желѣ, ваше величество, и я се усућуємъ надати се, да ћу я при оствараваню овы мой

жела, одъ высоке благонаклоности вашегъ величества подпомогнуть быти.“

Нъгово Величество краль одговорю е на то:

„Велика важность, кою я полажемъ у добро спора-зумлѣнѣ и прѣятельство измеѣу отоманске Порте и Грчке причинява, да я са задовољствомъ и чувствомъ радости примамъ писмену исправу, коіомъ васъ нъгово величество Султанъ кодъ мене као свога изванредногъ посланика и опуномоћеногъ министра поставла и препоручуе.“

Мени е мило, што е изборъ вашегъ високогъ господара пао на васъ, будући вы тако велику ревность изявлюете, да будете кодъ мене вѣрнѣи толмачъ прѣятелиски осећаня султановы, коя се осећаня са моима савршено подудараяу. Вы можете подпуно увѣрени быти, да ће се мое правительство ревностно потрудити, да подпомогне ваше тежнѣ и трудъ, кои смѣра на то, да се све већма утврде одношан прѣятельства и добросусѣдства измеѣу обадвею држава.“

АУСТРІЯ.

У Бечу 27. Януара. Царско-францускѣи посланикъ при аустрѣйскомъ двору баронъ Буркней испраћенъ е юче одъ целогъ свогъ посланичкогъ персонала до гвозде-ногъ пута. Неки изводе одтудъ, што е онъ при полазку свомъ у Паризъ већу часть свои служителя изъ службе одпустю, да се онъ неће више у Бечъ ни враћати, него да ће у Паризу друго опредѣленъ добити. Управу посланички послера предузео е првѣи посланичкѣи совѣтникъ Викомтъ де Серъ.

— У идућу неделю, т. е. 29. Януара быће у салони-ма кодъ министра иностраня дѣла грофа Буола велика дипломатска вечерня забава. После неколико дана кренуће се грофъ Буоль заедно са ц. кр. дворскимъ савѣтницама, барономъ Майзенбургомъ и Клецеломъ на путь у Паризъ на конференціе.

— Кральвско-прайскѣи полковникъ и флигел-ађутантъ г. Мантайфель отићи ће у идућу неделю изъ Беча и вратиће се у Берлинъ.

— Ц. кр. посланичкѣи секретаръ грофъ Сеченъи сти-гао е изъ Петербурга у Бечъ.

— Новый турскѣи посланикъ при аустрѣйскомъ дво-ру, князь Калимахи, кои е участвовао у конференціама, коє су држане у Цариграду поради преустроєня турскогъ царства, кренуће се садъ, почемъ су те конференціе о-кончане, на путь у Бечъ, гди ће јошъ око половине мѣ-сеца Фебруара стићи.

ШПАНИЈА.

Писма изъ Мадрита одъ 16. Януара потврђую, да е у сѣвернымъ провинціама Шпаніе одкривено едно вой-ничко сазаклетіе, коє е имало за цѣль проглашенъ ре-публике. То е сазаклетіе имало свое седиште у Виторіи. Великѣи брой нижи офѣцира одъ градске посаде, као и одъ оне у Сан-Себастиану и Бургосу лежеће войске бы-яху у то умешани, а на челу тогъ сазаклетія стаяло е-дно знаменито республиканско лице. То е сазаклетіе

башъ онда одкривено, кадъ е было намишлѣно, да се исто у Виторіи удѣйствуе. Главни сазаклетинцы принадлеже полку малаганскомъ, кои е после 16 Августа 1855 год., оногъ дана сирѣчь, кадъ е краљица Кристинна изъ Мадри-та отишла, збогъ неке у вароши произведење побуне и нарушеня мира, оправлѣнъ у сѣверне провинціе.

ПОЛИТИЧНЫЙ ПРЕГЛЕДЪ.

У Бечу 25. Януара. Са све већимъ поузданѣмъ из-гледа сва Европа на миръ, и поздравля нъговъ долазъ. Како у Петербургу, тако и у Паризу, како у Лондону тако и у Бечу сматраю источнѣи ратъ као окончанъ, и доиста сви знацы и околности даю изгледа, да то обште наданъ мира неће быти преварено, и да ће се париске конференціе са пожеланимъ успѣхомъ окончати. „Кон-ституціонель“ доноси данасъ еданъ чланакъ, у комъ се доста ясно каже и разлаже, како су западне силе дале-ко одъ те намѣре, да са новимъ заклеванияма дѣло мира отешчаю.

У садашнѣмъ тренутку најважнѣе е то, пише „Кон-ституціонель“, што ће се, почемъ е Русія аустриске предлоге примила, пуномоћници уговараюћи сила скупити 9. Фебруара у Паризу, да ту подпишу прелиминарнѣи миръ и да одпочну преговоре о коначномъ заключеню мира. Почемъ су дакле садъ најважнѣе мѣре за повратакъ мира већъ предузете, неће быти сторегъ, напоменути, шта е управо источнѣи ратъ произвео, и каква е была цѣль о-ве борбе противъ Русіе. Ако се само узроци овогъ ра-та ясно посмотре, онда ће се и условія, коя су поста-влѣна, да томъ рату край учине, умети достойно уважа-вати и упознати. За точно пакъ сваћанъ овогъ рата не-ма болѣгъ толкователя и ослонца, него што е уговоръ одъ 29 Марта, кои су заключиле измеѣу себе западне силе.

Царскѣи декретъ изражава се, као што е познато, о овомъ уговору на слѣдуюћий начинъ: „Измеѣу Фран-цуске и Енглеске заключенъ е еданъ уговоръ, кои ће и-мати ту цѣль, да закони и одбрани отоманско царство одъ насртаня Русіе.“

Далъ вели тай уговоръ „да се уговараюће стране обезую, све употребити, да бы се сталанъ и траюћий миръ измеѣу Русіе и Порте заключю; основы тогъ мира треба да су такви, да они предохраняваю понавлянъ о-ваковы сажалѣня достойны догађая, кои су миръ Европе нарушили.“

У другомъ чланку тогъ уговора стои, „да се Фран-цуска и Енглеска, почемъ е цѣлокупность отоманскогъ царства одъ Русіе нарушена, обезую, да изберу найу-деснѣи средства, како бы области султанове одъ непрѣ-тельске войске ослободили,“ и најпосле изражава по-следнѣи чланакъ ту желю, да се европска равнотежа одр-жи, и будући да уговараюће силе никакве особене ин-тересе у виду немаю, зато се оне јошъ унапредъ одри-чу сваке користи, коє бы се изъ тогъ рата нѣiovимъ др-жавама породити могле.

Овымъ е дакле довольно и ясно означенъ путь, ко-имъ ће западне силе корачати. Француска и Енглеска неће пореметити равнотежу Европе променомъ карте е-вропске; оне шта выше изречно на то иду да ту рав-

потежу одрже, почемъ су се они заузели за обрану независимости и цѣлокупности турскогъ царства, и западне су силе само зато овај ратъ повеле, што је Русија тој равнотежи грозила. Западне су силе хтѣле само двоје: прво, да Русија непрекорачи границе; које јој је начело европске равнотеже положило и друго, да се Турска не сме на ползу Русије кривити и слабити.

Више нису западне силе ни закртевале, нити ће закртевати. Све опасности, које Европи грозе одъ стране Русије, треба да се уклоне; и за то су довољни аустријски предлози, и будући је Русија те предлоге примила, зато је садъ највећий изгледъ, да ће се источниј ратъ окончати, и да ће Европа мој уживати трајубиј, сталниј миръ. Нити Француска нити Енглеска нису ишле на то, да произведу ратъ народносниј, и онај малиј брой, кои је такавъ ратъ желіо и нму се надао, увидиће, да њиово наданъ и желіо ниј царъ Наполеонъ, нити пакъ краљица Викторіа съ нима дѣли.

„Естерайхише Цайтунгъ“ пише: Руски пуномоћници при парискимъ конференціама очекују се тамо 3. или 4. Фебруара. Руска се посланчка палата за њиовъ дочекъ спрема. Наименованъ баона Брунова, кои је у Енглеској велико име и почитані стекао, сматра се као еданъ изјавъ учтивости према Енглеској. Наименованъ пакъ грофа Орлова сматра се као неко попуштаниј народној партији у Русији. будући грофа Орлова сматрају за образацъ и дику рускогъ блгородства.

— Говори се, да је царъ Александеръ држао, да ће пета точка садржавати опредѣља, која се односе на Польску. Грофъ Естерхази пакъ смествовао је и дао рѣчь цару, да се у петой точки неће захтевати нити уступанъ земљъ, нити пакъ накнада ратны трошкова. Почемъ је доцније и изъ Париза увѣрњ стигло, да ће расправа границе у Бесарабији бити екъ после подписаня прелиминарногъ мира предметъ њвогъ преговараня, онда се царъ Александеръ сасвимъ миріо и задовољіо, и изразио је шта више желіо, да и амъ на конференціама присуствуе.

У Бечу 27. Јануара. При свемъ томъ, што „Мониторъ“ у списку пуномоћника за Прајску никаквогъ заступника ненаводи, ипакъ се јавља неки гласови, кои држе за могућно, да ће и Прајска учествовати на конференціама. По њиовомъ мишљю и сматраніо неће Прајска подписати прелиминарниј миръ, него ће после у конференціама учествовати. „Триналъ де Деба“ примѣчава: „Саучествованіо Прајске на конференціама парискимъ као да стоје велике запре на путу. Не у случаю, ако се и она на конференціама учествује, онда се назначују као њни пуномоћници грофъ њ Алвенслебенъ и г. Савиньи.

„Франкфуртеръ пост-цайтунгъ“ јавља, да су барону Брунову, рускомъ посланику при немачкој савезној скупштини и заступнику Русије при парискимъ конференціама стигла пуномоћства царско-рускогъ кабинета за речене конференціе.

— Изъ Париза пишу „Таймс“ подъ 22. Јануара, да конференціе неће почети пре 1. или 1. Фебруара, и да ће се оне држати у палати министерства иностранности дѣла. Време колико ће конференціе трајати, врло је нео-

предѣлено; неки веле 10 — 12 дана, а неки опетъ три мѣсеца. Пытанъ, односеће се на накнаду ратны трошкова, не досадъ покренуто, и Француска и Аустрија зацело га неће ни покренути. — Прајска, вели дописатељ, труди се изъ своју сила, да буде примљива на конференціе. Као што је већ пре јављено, не нико позвао Прајску на конференціе, а тако исто не ни она чинила непосредствена закртеваня о томе Француској и Енглеској, него се она нада, да ће посредованіемъ Аустрије бити пуштена на конференціе. Француско је правителство заклучило, да некакавъ актъ, односећи се на конференціе, пре свршетка исты не саобшти, и у томъ случаю чиниће текъ онда, ако буде енглеско правителство обвезано, да даде парламенту рачуна о конференціама. — Изгледы за миръ врло су повољни.

— Изъ Беча пишу истоме листу подъ 19. Јануара: Прави преговори о миру тешко ће пре половине мѣсеца Фебруара започети, и тешко ће се пре половине Априла свршити, еръ премда је у Цариграду досадъ већ много рађено, што ће ускорити конференціе и олакшати њиовъ течай, ипакъ је превелико удаленъ престолни градъ Европе велика сметња за брзо окончанъ послова.

— Изъ Париза телеграфирају „Берлинеръ цайтунгъ“ подъ 22. Јануара слѣдујуће: Русија и Аустрија захтевале су да и Прајска учествује на конференціама о миру, које је закртеванъ и Француска подпомогла. — Говори се о многимъ припремама за торжества, која ће се за време трајаня конференціја држати. Све се еднako разносе гласови, да ће царъ рускиј и аустријскиј доћи у Паризъ у пооде.

— Погрешно је јављено, да ће се конференціе у елизейској палати држати. Када бы царъ францускиј у конференціама председавао, онда бы се оне зацело у тилѣријама држале. Но будући самъ царъ неће председавати, зато је палата министерства иностранности дѣла избрана за скупљанъ дипломата и за сѣднице конференціја. И тако је та палата една одъ најлепши у Паризу.

„Ендепанданс“ јавља као нешто занимљиво, да су грофъ Буолъ, князь Горчаковъ и баронъ Буркней, кои су првиј протоколъ преговараня о миру у Бечу подписали, у почетку свогъ дипломатскогъ дѣјствованя сви тројица у едно исто време у Лондону бавили се, гди су пре тридесетъ година придати были своимъ дотичнымъ посланствама у Лондону. Баронъ Буркней дошао је био онда у Енглеску са г. Шаторбианомъ.

Изъ Берлина пишу еднимъ новинама, да ће г. Бизмаркъ, прајскиј посланикъ на немачкој савезној скупштини, као изванредниј посланикъ отићи кодъ различиты дворова, и то у послу, односећемъ се на положај Прајске у предстојимъ конференціама.

У Бечу 26. Јануара. Распра између Енглеске и Америке, која све озбиљниомъ постаје, естъ такова стваръ, која ће својомъ важности јако утицати на предстојеће конференціе. Мы упућуемо читатељъ наше на онај чланакъ „Таймс“-а (кой ћемо у слѣдујућемъ броју нашегъ листа саобштити) изъ кога ће се то врло јасно увидити. Уздржатељна но еднo енергична раздраженостъ, којомъ тај чланакъ дише, правий је изражај характера енглескогъ народа. У дипломатскомъ савету завладало је то мишљивъ, да одлазакъ американскогъ посланика изъ

Лондона и енглескогъ посланика изъ Вашингтона сасвимъ близу предстои.

Енглеска нѣ была одавно у тако спремногъ положая, као садъ што е, да се у случаю нужде са Америкомъ зарати. Ако се миръ у Паризу заключи, онда ће Енглеска имати на разположеню не само неизмѣрнй материяль, коимъ е она свое оружице и морске радјонице препунила поради вођена морскогъ рата у црномъ и балтискомъ мору, него ће имати у готовости и сасвимъ спремну покретну войску. Стране легіе, кое бы по окончено источногъ рата Енглеской на терету были, а коихъ бы разстроєнъ и разпуштанъ млоге неприлике за собомъ повукло, мogle бы се са у толико већимъ успѣхомъ у американскомъ рату употребити, што овай скупъ држава у смотрено воиничкогъ станя свогъ јошть много горе стои, и много веће недостатке има него и сама Енглеска.

Одаванъ посланика јошть нѣ до душе обява рата, и практичный духъ Енглеза и Американаца јошть ћеду се добро и задуго промышляти, пре него што се заваде и заплету у ратъ, кои бы нѣовой узаамной трговини смрт-

не ране задао. Толико е пакт извѣстно, да Енглеска нѣ была одавно у тако повольномъ ратномъ положеню у случаю каквогъ рата съ Америкомъ, као што е сада, и будући е она тврдо увѣрена да се судари и распре са Сѣверномъ Америкомъ мораю преићи после мачемъ расправити и рѣшити, зато е Енглеска изложена великомъ искушено, да башъ садашнй згоднй тренутакъ за ратъ употреби, садъ велимъ кадъ су јой на руцы такова згодна обстоятелства, иаъ ће се Богъ зна кадъ опетъ появи.

Повольный или неповольный теचाј американскогъ пытава имаће доиста врловеликй упливъ на владанъ Енглеске на парискомъ конгресу. Паризъ и Вашингтонъ есу две сасвимъ супротне крайнй точке. Ако сирѣчь политика у Америки постав миролубива, онда ће она у Европи миръ отешчати; ао се американска политика рѣши за ратъ, онда ће мѡъ у Паризу на брзо заключень быти.

Течај новаца : Дукаг, 5. Фор. 2 гр. за банке

О Г Л А С И.

(1—3) Како е Петаръ Алексийъ бећаръ родомъ изъ Турске овде у Гургусовцу безъ наслѣдника умрео; то Судъ Округія Гургусовачкогъ отварајући сходно §. 199. поступка судейскогъ надъ истомъ массомъ стѣщште, позыва све оне поверитель кои што изъ исте массе тражити имаю, да му се до 27. дана месеца Фебруара 1856. пріјаве, а уедно овимъ огласомъ позыва и све сроднике реченогъ покойника, кои што изъ массе у име наслѣдја тражити имаю, да му се за годину и еданъ данъ са свима право нѣово осведочавајућима доказима пріјаве; ерѣ ће Судъ по истеченю реченогъ времена по надлежности поступити са овомъ массомъ.

№ 237. Изъ засѣданія Суда Округ. Гургусовачкогъ, 21. Январа 1856. у Гургусовцу.

(1—3) Судъ Округія Гургусовачкогъ обзнаиоє свакоме кога се тиче, да е на основу 199. §. грађанскогъ поступка судейскогъ, стѣщште надъ целымъ покретнымъ и непокретнымъ иманъмъ почившегъ Живадина Петровића быв. дунђерина оvd. отворено; и зато се свакий, кои бы што одъ покойника ма коимъ правомъ тражити имао, овимъ позыва, да се до 2. дана мѣсеца Марта 1856. године, са своимъ

потраживанъмъ и доказима, кое о томе има, Суду овомъ пріјави; ерѣ у противномъ случаю Судъ ће массу ову по пріјавльнымъ и оправданымъ тражибинама расположити, и свакога, кои бы што у исту массу положити имао, безъ призрѣнја на нѣгово неприавльнo право, по коме бы онъ одъ покойника примати имао, на исплату принудити.

Изъ засѣданія Суда Округ. Гургусовачкогъ.

У дућану кодъ подписаногъ налази се на продаю найфиний сапуна, мирисавы зейтина и помада изъ енглески фабрика, а нарочито мирисавы водица паризкогъ хижѣнскогъ друштва, кое нигда нису овамо на продаю доношени, и кое, (съ неколико капльица у чаши воде умивајући се) подмлађую кожу на рукама и образу.

ТАНАСИЕ СТОЯНОВИЊЪ

Берберинъ,
обитава на Теразіама у кући г. А. Симића.

З н а н я р а д и.

Случайно ако бы кои одъ већегъ реда Чиновника, илити пакъ богатоимунѡногъ станя грађана потребовало ижекогъ боола и безъ да се зубъ можело имати Наставника, кои бы мурведуцу србскимъ езикомъ приватно кодда куће основно воспитавоо: то тако вомъ, ове вароши почитаємомъ пу

бликуу на знанъ овимъ путемъ дамъ, а бы се я те дужности радо приміо, - почемъ имадемъ довольно одморитъ времена, съ коимъ, велимъ, могобы задоста свое намерномъ предзећу изискуему одговорность дати.

РАДИСАВЪ ТОДОРОВИЊЪ,

Практикантъ Врховн. Суда.

Еданъ добаръ слуга потребанъ е у заію кодъ „Блена“ № 53.

Подписаный учтиво моли гг. скупитель уписника на кнѣигу подъ насловомъ „ПЛАЧЪ РАХИЛИНЪ“ да изволе што пре послати имена гг. уписника, и то на г. Филипа Валтера Фактора Прав. Типографіе, ербо ће се кнѣига јошть овы дана већъ печатати.

Борђе Стаићъ.

быв. Словосл. Прав. Типогр.

3—3) Подписаный зна такавъ преликъ противъ зубоболъ, да безъ ижекогъ боола и безъ да се зубъ можело водити, учини, да зубоболя прође и выше нигда тай зубъ незаболе.

Петаръ Корай

Швайцеръ Цукерпекеръ

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА